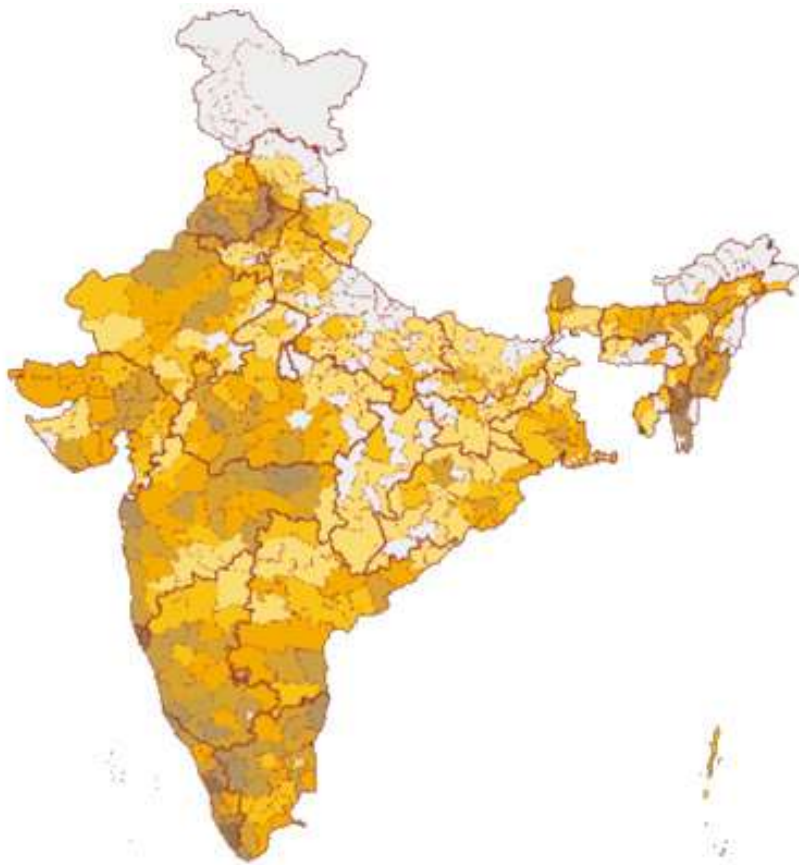

کنفرانس بین المللی انجمن ثبت سرطان

گزارش سفر بمبئی، هند

THE 37TH IACR CONFERENCE, 2015

تاریخ بازدید: اکتبر ۲۰۱۵

دکتر کاظم زنده دل

مسوول برنامه ثبت سرطان جمعیتی جمهوری اسلامی ایران

علی رافعی

کارشناس ثبت بیماری‌ها، معاونت تحقیقات و فناوری

فهرست مطالب

۱	فهرست مطالب
۲	مقدمه
۳	اهداف سفر
۴	شرح سفر
۴	شرکت کنندگان
۵	۱- شرکت در کارگاه‌های تخصصی آموزش CanReg5 و بررسی مشکلات و راه‌های ثبت سرطان در LMICs
۶	۲- شرکت در کنفرانس بین‌المللی انجمن ثبت سرطان سرطان AICR Conference 2015
۷	۳- بازدید از برنامه ثبت سرطان جمعیتی هند و ثبت سرطان بیمارستانی مرکز سرطان تاتا
۴	۴- انجام مذاکره با تیم ثبت سرطان IARC و همچنین مسئولین فطب ثبت سرطان منطقه، شرح گزارش پیشرفت
۱۱	برنامه ثبت سرطان و حمایت طلبی بین‌المللی
۱۲	دستاوردهای سفر
۱۳	ضمایم

مقدمه

ثبت سرطان جمعیتی یکی از مهمترین زیر ساخت‌های توسعه پژوهش‌های اپیدمیولوژی سرطان، ارائه آمار دقیق بروز و شیوع سرطان و همچنین سیاستگذاری صحیح در زمینه پیشگیری و کنترل سرطان، به شمار می‌رود. از این رو، معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی توسعه این برنامه را برای رسیدن به استانداردهای جهانی در راستای اهداف و اولویت‌های خود قرار داده است و لذا طی حکمی آقای دکتر کاظم زنده دل را در فروردین ماه ۱۳۹۳ به عنوان "مسئول برنامه ملی ثبت سرطان جمعیتی کشور" منصوب نمودند. در این راستا جهت اجرایی شدن برنامه ثبت سرطان جمعیتی ده استان و دانشگاه به عنوان نماینده جمعیتی کشور جهت اجرای فاز اول برنامه ثبت سرطان جمعیتی انتخاب گردیدند. برنامه ملی ثبت سرطان جمعیتی با هدف ارتقاء کمی و کیفی برنامه ثبت سرطان جمعیتی شروع به کار نمود. سایر اهداف برنامه ثبت سرطان جمعیتی به شرح زیر می باشد:

- ۱- همکاری با مراکز تحقیقاتی، سازمان‌ها و انجمن‌های علمی و مدیریت‌های اجرایی مرتبط
- ۲- ایجاد زیر ساخت‌های مناسب شامل زیر ساخت فن آوری اطلاعات، جهت استقرار برنامه ثبت سرطان جمعیتی
- ۳- همکاری مستمر با سازمان بهداشت جهانی و موسسه بین المللی تحقیقات سرطان IARC در اجرای علمی و استاندارد این برنامه
- ۴- تلاش برای ثبت گزارش‌های کشور در کتاب سازمان بین المللی تحقیقات سرطان Cancer In Five Continents
- ۵- تربیت نیروی انسانی کافی در زمینه ثبت سرطان در کشور و انجام مطالعات اپیدمیولوژی سرطان در سطوح کارشناسی و تخصصی
- ۶- اجرای برنامه‌های ارزشیابی و طرح‌های تحقیقاتی کاربردی و نظارت بر فعالیتهای ثبت سرطان جمعیتی در استان‌های کشور.

۷- توسعه زیرساخت‌های لازم برای برآورد بقاء جمعیتی سرطان در کشور و انتشار داده‌ها در پایگاه‌های

بین‌المللی SURVCAN و CONCORD

۷- فراهم کردن امکان مناسب برای استفاده محققین و سایر ذینفعان برنامه از اطلاعات و نتایج ثبت سرطان. در این راستا، یکی از موارد مهم و کلیدی برای طراحی و اجرای بهتر برنامه ثبت سرطان جمعیتی، استفاده و الگوبرداری از ایده‌ها و برنامه‌های باکیفیت طراحی شده در جهان، تعامل با مجامع بین‌المللی و تاثیر گذار در امر ثبت سرطان و مشارکت دادن آن‌ها در این برنامه است.

از طرف دیگر، نظام ثبت بالینی اطلاعات بیماران سرطانی که هدف اصلی آن‌ها ارتقاء کیفیت خدمات بیماران و همچنین پژوهش در راستای علت یابی و میکانیسم ایجاد سرطان‌ها و شناسایی عوامل خطر مرتبط می‌باشد، در برخی مراکز تحقیقاتی کشور از جمله مرکز تحقیقات سرطان انستیتو کانسر ایران در حال راه‌اندازی و توسعه است. از آنجایی که کشور ما در راه‌اندازی و توسعه اینگونه برنامه‌ها نوپا است شرکت در مجامع بین‌المللی تخصصی فرصت مناسبی برای کسب تجارب جهانی و درس‌آموزی از پیشرفت‌های آن‌ها در این امر مهم فراهم می‌آورد.

اهداف سفر

- ۱- شرکت در ۳۷ امین کنفرانس انجمن بین‌المللی ثبت سرطان سال ۲۰۱۵^۱ وابسته به آژانس بین‌المللی تحقیقات سرطان در بمبئی هند و شرکت در پانل‌های مرتبط با ثبت سرطان و بقاء جمعیتی سرطان
- ۲- شرکت در دو کارگاه تخصصی "آموزش نرم‌افزار CanReg5" جهت کسب تجربیات بیشتر و "رفع اشکالات برای ارتقاء نسخه فارسی نرم افزار و رایزنی با مسوولین آژانس بین‌المللی تحقیقات سرطان (IARC) برای ثبت رسمی نسخه فارسی نرم‌افزار

¹ The 37th IACR conference, 2015

- ۳- شرکت در کارگاه تخصصی "بررسی مشکلات و راه‌های ثبت سرطان در LMICs" برای کسب دانش و مهارت‌های بیشتر در خصوص فرآیندهای ثبت سرطان جمعیتی علی‌الخصوص پیش‌بینی و طرح بودجه ثبت سرطان از برنامه ثبت سرطان جمعیتی در ایالت ماهاراشترا هند و ثبت سرطان بیمارستانی در بیمارستان^۱ تاتا به منظور کسب تجارب محققین هندی در این خصوص.
- ۴- رایزنی و انجام مذاکره با مسولین ثبت سرطان سازمان بهداشت جهانی IARC و همچنین مسولین هاب ثبت سرطان منطقه (هند)
- ۵- شرح گزارش پیشرفت حمایت طلبی بین‌المللی برنامه ملی ثبت سرطان جمعیتی

شرح سفر

کنفرانس در تاریخ‌های ۷ اکتبر ۲۰۱۵ لغایت ۱۰ اکتبر ۲۰۱۵ برگزار گردید. اقامت در بمبئی از ۶ اکتبر تا ۱۱ اکتبر به مدت ۵ روز تنظیم شد.

شرکت کنندگان

اکثر شرکت کنندگان در کنفرانس چه در بخش سخنرانی‌ها و چه در بخش ارائه پوستر را محققین و مسولین ثبت سرطان کشور هند تشکیل می‌دادند که عمدتاً به ارائه گزارش ثبت سرطان و بقاء جمعیتی و ارزیابی نقاط

¹ Tata Memorial Center

قوت و ضعف برنامه در ایالات مختلف هند پرداختند. سایر شرکت کنندگان از بیش از ۱۵ کشور دنیا از جمله امریکا، کانادا، استرالیا، پاکستان، تایلند، چین، ژاپن، سوئیس، ایتالیا، فرانسه، آلمان و ترکیه حضور پیدا کرده بودند. سخنرانان مدعو اصلی کنفرانس عبارت بودند از:

Dr. Rajendra Badwee: Head of Tata Memorial Center

Dr Ambakumar Nandakumar: National Cancer Registry Program of India

Dr. Suleeporn Sangrajrang: National Cancer Institute, Bangkok, Thailand

Dr. Mona Saraiya: CDC, Atlanta, USA

Dr. Matti Hakama: Finnish Cancer Registry, Helsinki, Finland

Dr. Tomohiro Matsuda: National Cancer Center, Tokyo, Japan

۱- شرکت در کارگاه‌های تخصصی آموزش CanReg5 و بررسی مشکلات و راه‌حل‌های ثبت سرطان در LMICs

در روز اول کنفرانس (۷ اکتبر) دو کارگاه تخصصی به‌طور همزمان برای شرکت‌کنندگان در محل مرکز سرطان تاتا^۱ برگزار گردید. برای بهره‌مندی از محتوای هر دو کارگاه تصمیم بر آن شد آقای دکتر زنده‌دل در کارگاه تخصصی آموزش CanReg5 شرکت نمایند و آقای علی رافعی در کارگاه "بررسی مشکلات و راه‌حل‌های ثبت سرطان در LMICs" شرکت نمایند.

کارگاه آموزش CanReg5 توسط آقای ارویک مورتن^۲ مسوول طراحی و پشتیبانی نرم‌افزار CanReg برای ثبت و پالایش داده‌های ثبت سرطان ارائه گردید. در این کارگاه ضمن مرور کامل قابلیت‌های افزوده شده به نسخه جدید نرم‌افزار، فرصت مناسبی پیش آمد تا از نزدیک مشکلات پیش رو در کار با نرم‌افزار CanReg5 مطرح شود و مورد بررسی قرار گیرد. همچنین از این فرصت برای معرفی نسخه فارسی نرم‌افزار که توسط مرکز تحقیقات سرطان انستیتو کانسر ایران فراهم شده است، استفاده گردید و رایزنی‌های لازم با مسوولین IARC برای ثبت این نسخه نرم‌افزار در آژانس بین‌المللی تحقیقات سرطان صورت گرفت.

¹ Tata Memorial Center

² Morten Ervic

کارگاه بررسی مشکلات و راه‌حل‌های ثبت سرطان در LMICs دارای سه محور اساسی بود که توسط گروهی اساتید و صاحب‌نظران مختلف از جمله دکتر R. Dikshit و دکتر R. Swanimathan ارائه گردید. این محورها عبارت بودند از:

الف) چالش‌های پیش رو در راه‌اندازی ثبت سرطان در کشورهای با منابع کم و متوسط

ب) چالش‌ها و راه‌حل‌ها در توسعه مطالعات بقاء مبتنی بر جمعیت بر روی نظام‌های ثبت موجود

ج) ارزیابی و برآورد هزینه‌های ثبت سرطان و ارائه ابزار لازم

در این کارگاه تجربیات ارزشمندی از راه‌اندازی ثبت سرطان در هند علی‌الخصوص در ایالات Barshi، Sangrur و Gadchiroli و تجزیه و تحلیل مشکلات و موانع پیش رو کسب گردید. همچنین مثال‌هایی از موانع و مشکلات پیش رو در انجام مطالعات بقاء جمعیتی سرطان در استان‌های Chennai، Barshi و Mumbai ارائه گردید. بخش نهایی کارگاه که مرتبط با ارزیابی هزینه‌های ثبت سرطان بود از درجه اهمیت بالایی برخوردار بود. زیرا چارچوب و الگوی مناسبی برای برآورد هزینه‌ها نه تنها در ثبت سرطان بلکه در ثبت سایر بیماری‌ها ارائه می‌داد. همچنین نرم‌افزاری تحت وب برای انجام بهتر محاسبات طراحی شده بود و به حضار معرفی گردید. در پایان این بخش تمرین عملی نیز برای حضار در نظر گرفته شده بود که به صورت گروهی حل گردید و نتایج آن مورد تحلیل و تفسیر قرار گرفت.

۲- شرکت در کنفرانس بین‌المللی انجمن ثبت سرطان 2015 AICR Conference

کنفرانس از روز بعد از برگزاری کارگاه به‌طور رسمی آغاز شد. در روزهای مختلف پانل‌های متنوعی در خصوص موضوعات کنترل سرطان، ثبت سرطان و بقاء جمعیتی سرطان برگزار گردید که تیم شرکت‌کننده در آنها مشارکت نمود. از جمله این پانل‌ها:

1. Global initiative for cancer registry in LMIC
2. Challenges and opportunities in setting up registries in developing countries
3. Pattern of Cancer and cancer transition in developing countries

4. Cancer control, screening programs and monitoring the consequences
5. Establishment of population-based cancer Survival studies in developing countries
6. Information technology and software in support of cancer registries

۳- بازدید از برنامه ثبت سرطان جمعیتی هند و ثبت سرطان بیمارستانی مرکز سرطان تاتا

طبق هماهنگی‌هایی به عمل آمده طی اقامت در بمبئی، یک جلسه (حدود ۵ ساعت) بازدید از برنامه ثبت سرطان هند و ثبت سرطان بیمارستانی مرکز سرطان تاتا انجام شد. در این بازدید، چند تن از سرپرستان و کارشناسان برنامه مذاکراتی صورت گرفت. کارکنان ثبت سرطان طی سخنرانی‌هایی فرایندهای اصلی ثبت سرطان، برنامه‌های نرم‌افزاری مورد استفاده، وضعیت نیروهای انسانی را تشریح کردند. همچنین، از برخی سیستم‌های نرم‌افزاری، دفاتر کار و روندهای کاری از نزدیک بازدید شد. خلاصه‌ای از موارد بحث شده در ادامه گزارش گردیده است. تصاویر و مستندات پیوست می‌باشد.

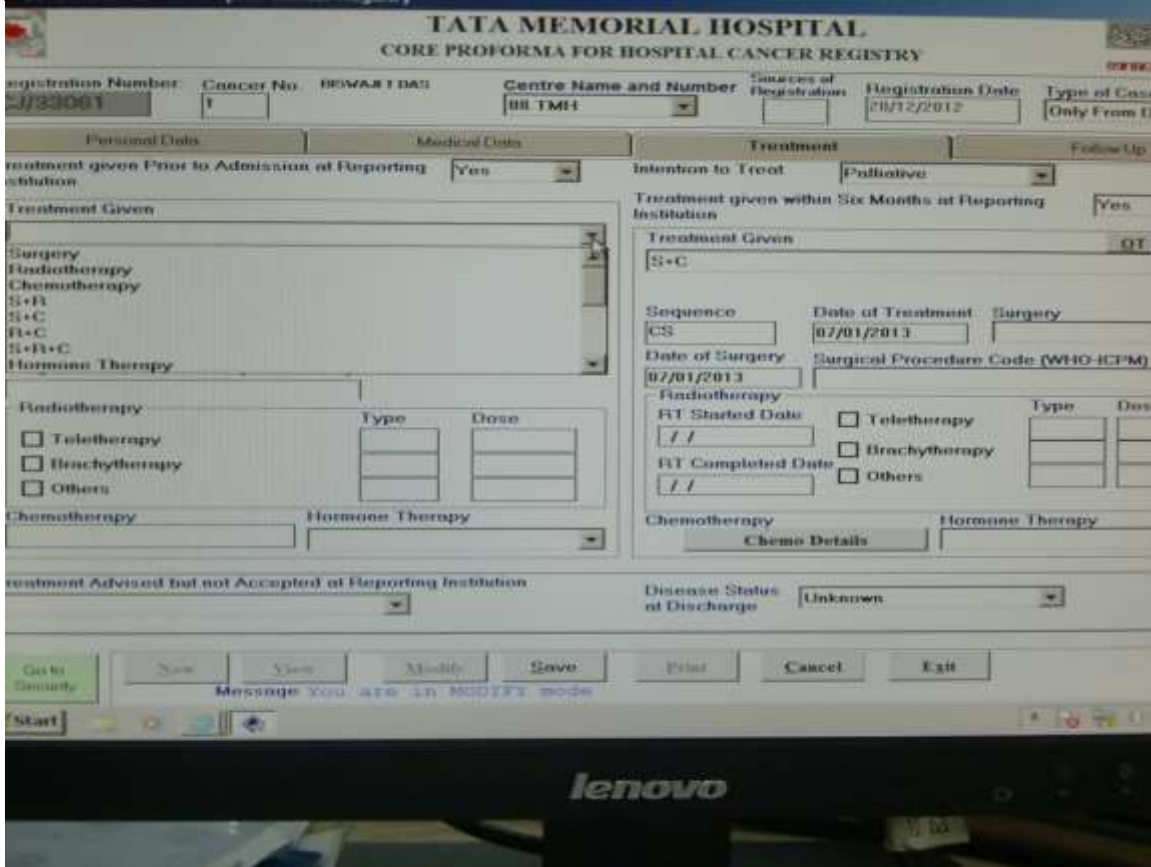
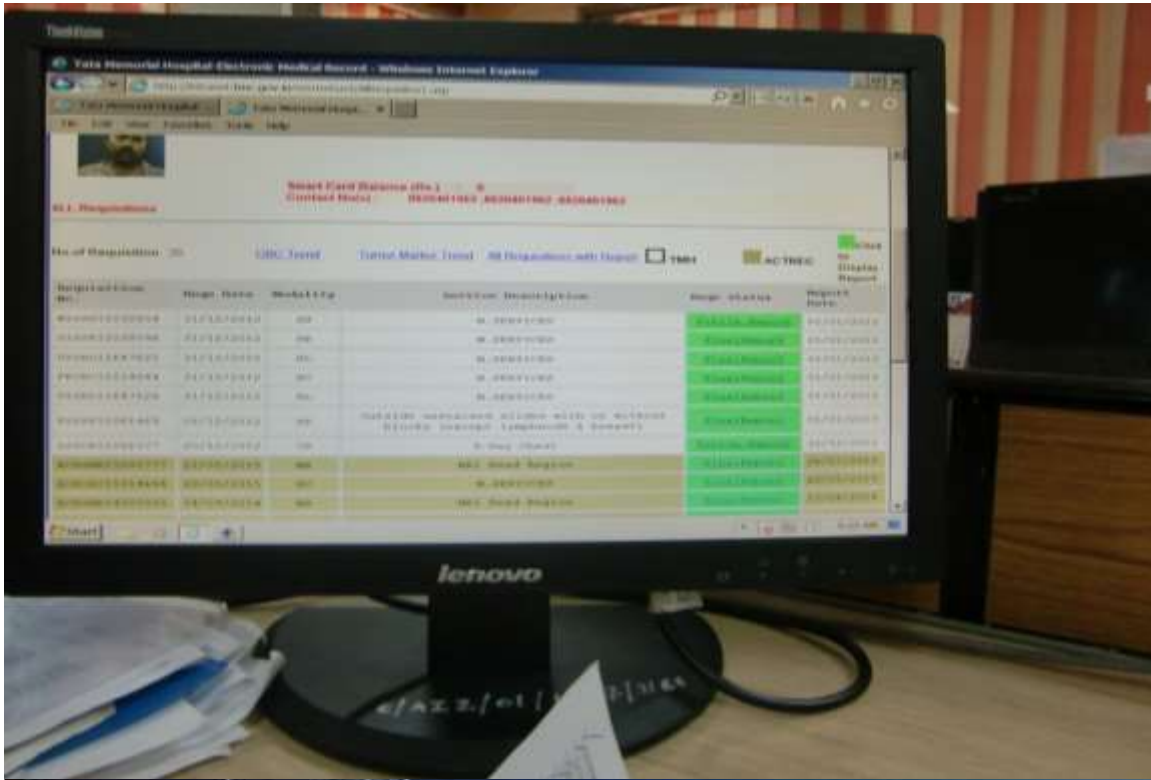
- از لحاظ تاریخی، ثبت سرطان بیمارستانی در مرکز سرطان تاتا، از اوائل تأسیس آن در سال ۱۹۴۱ فعالیت خود را آغاز نموده است که تا اوائل دهه ۸۰ کلیه اطلاعات بیماران از قبیل مشخصات هویتی، اطلاعات دمو گرافیک و توصیف بیماری از قبیل کد سایت‌های اولیه و ثانویه و همچنین آنالیزهای آماری به صورت دستی انجام می‌شده‌است.
- اولین برنامه ثبت سرطان جمعیتی نیز در مرکز سرطان تاتادر دهه ۱۹۶۰ راه‌اندازی شده است که ثبت سرطان بمبئی نامگذاری شده است و زیر نظر جامعه سرطان هند هدایت می‌شده است. ثبت سرطان جمعیتی در هند از سال ۲۰۰۰ از حالت دستی و کاغذ به کامپیوتری و ماشینی تبدیل شده است. در حال حاضر ثبت سرطان جمعیتی و ثبت سرطان بیمارستانی در ۲۹ مرکز در هند مشغول فعالیت می‌باشد.

- در ثبت سرطان جمعیتی در مرکز سرطان تانا، ابتدا اطلاعات و مشخصات اولیه بیماران و همچنین گزارش پاتولوژی و نسخه درمانی پزشک در سیستم اطلاعات بیمارستانی (HIS) ثبت می‌گردد. سپس کارشناسان ثبت سرطان اطلاعات لازم برای ثبت سرطان جمعیتی را از سیستم HIS به صورت دستی استخراج کرده و وارد نرم‌افزار مخصوص ثبت سرطان جمعیتی می‌کنند.
- در خصوص ثبت سرطان بیمارستانی نیز نرم‌افزار مخصوصی با اقلام اطلاعاتی بیشتر طراحی شده است که جزئیات بیشتری از اطلاعات بیماران را در آن وارد می‌کنند.
- برای پالایش و تمیز کردن داده‌ها، حذف تکرارها کلیه اطلاعات از سیستم HIS و همچنین نرم‌افزار ثبت سرطان را ابتدا وارد نرم‌افزار MS-Excel می‌کنند و عملیات cleaning داده‌ها، حذف تکراری‌ها و ادغام اطلاعات در این محیط صورت می‌گیرد.
- به نظر می‌رسد ساختار جدید ثبت سرطان در ایران که امکان تولید اتوماتیک کدهای ICD را فراهم می‌آورد و اینکه کارشناسان مدارک پزشکی و پاتولوژی نیاز به ورود اطلاعات در نرم‌افزار اضافی ندارند مزیت عمده نظام ثبت سرطان ایران بر برنامه هند باشد. در ثبت سرطان هند اطلاعات به صورت دستی از سیستم HIS گرفته می‌شود و وارد نرم‌افزار می‌شود که این نه تنها نیاز به نیروی انسانی را بالا می‌برد بلکه دقت اطلاعات ثبت شده را نیز کاهش می‌دهد. از طرفی پالایش داده‌ها، تکرارگیری و کنترل کیفیت داده‌ها در هند در نرم‌افزار Excel انجام می‌گیرد که این خود نیازمند پروسه طولانی و

دقت پایین می‌باشد. اما در ایران با توجه به محدودیت‌های اعمال شده و در HIS ها و همچنین استفاده از برنامه‌های هوشمند پالایش داده‌ها نیاز به کار دستی به کمترین میزان خود رسیده است.

۴- انجام مذاکره با تیم ثبت سرطان IARC و همچنین مسئولین فطب ثبت سرطان منطقه، شرح گزارش پیشرفت برنامه ثبت سرطان و حمایت طلبی بین‌المللی

در حاشیه شرکت در کنفرانس، تیم شرکت‌کننده با مسئولین ثبت سرطان IARC از جمله آقای دکتر Les Mary و Freddie Bray مذاکراتی داشتند. گزارش پیشرفت برنامه ثبت سرطان با ایشان در میان گذاشته شد و توصیه‌هایی برای بهبود برنامه دریافت گردید. همچنین امکاناتی که در نسخه جدید فارسی نرم‌افزار CanReg5 فراهم شده است معرفی و توصیه‌های لازم از کارشناسان IARC اخذ گردید. همچنین در خصوص فراهم نمودن زمینه برای ایجاد فرصت Fellowship برای دانشجویان ایرانی برای آشنایی و کسب تجارب جهانی و پژوهش بر روی اطلاعات بین‌المللی توافقاتی صورت گرفت.

دستاوردهای سفر

- ۱- کسب دانش و تجربیات از تازه‌های ثبت سرطان در دنیا و کسب تجربه از برنامه‌های موفق
- ۲- رایزنی با گروه فناوری اطلاعات (IT) و نرم‌افزار ثبت سرطان جمعیتی هند برای همکاری و اشتراک دانش و تجارب در خصوص توسعه نرم‌افزاری ثبت سرطان در ایران
- ۳- مقایسه زیرساخت‌های ثبت سرطان جمعیتی در ایران و هند و ارزیابی نقاط قوت و ضعف برنامه در ایران
- ۴- کسب موافقت تیم IARC و تعیین تقویم زمانی برای بازدید دوم از برنامه ثبت سرطان و حمایت از این برنامه
- ۵- مذاکره با مسوول پروژه بین‌المللی بقاء سرطان CONCORD آقای دکتر Michel Coleman برای پیوستن ایران به پروژه و توافق اولیه جهت برگزاری کارگاه بین‌المللی بقاء جمعیتی سرطان در ایران
- ۶- شرکت در جلسات و سخنرانی‌های مفید کنفرانس بخصوص در بخش بقاء جمعیتی سرطان و نوآوری‌های جدید در زمینه ثبت سرطان جمعیتی
- ۷- معرفی ویرایش فارسی CanReg5 به آقای Morten Ervik جهت اعمال تغییرات در ویرایش اصلی
- ۸- توافق جهت توسعه همکاری‌های IT جهت توسعه برنامه CanReg5 و تولید نوع Web-based برنامه
- ۹- توافق با آقای دکتر R. Dikshit جهت برگزاری برنامه فلوشیپ مشترک با بیمارستان تاتا و اعزام دانشجویان ایرانی برای گذراندن دوره Fellowship با هدف کسب دانش و تجربیات محققین هندی در زمینه پژوهش‌های مبتنی بر ثبت سرطان
- ۱۰- مذاکره با دکتر Matti Hakama در مورد ایجاد فرصت اختصاصی برای دانشجویان ایرانی علاقمند به کسب دانش ثبت سرطان در برنامه بین‌المللی دکترای اپیدمیولوژی (IPPE) در دانشگاه Tampere
- ۱۱- تصمیم‌گیری در مورد عضویت تمام استان‌های برنامه ثبت سرطان در انجمن بین‌المللی ثبت سرطان. این امر نه تنها سبب می‌شود مسوولین و کارشناسان استانی مستقیماً با انجمن‌های بین‌المللی ارتباط برقرار کنند و تبادل اطلاعات نمایند، بلکه منجر به ایجاد فرصت برای معرفی برنامه ملی ثبت سرطان در ۱۱ استان کشور در

دنیا و آگاهی انجمن از پیشرفت برنامه می‌شود. برای کسب اطلاعات بیشتر در مورد انجمن بین‌المللی ثبت سرطان و آگاهی از نحوه عضویت می‌توانید به سایت آن به آدرس زیر مراجعه نمایید:

<http://www.iacr.com.fr/>

ضمائم

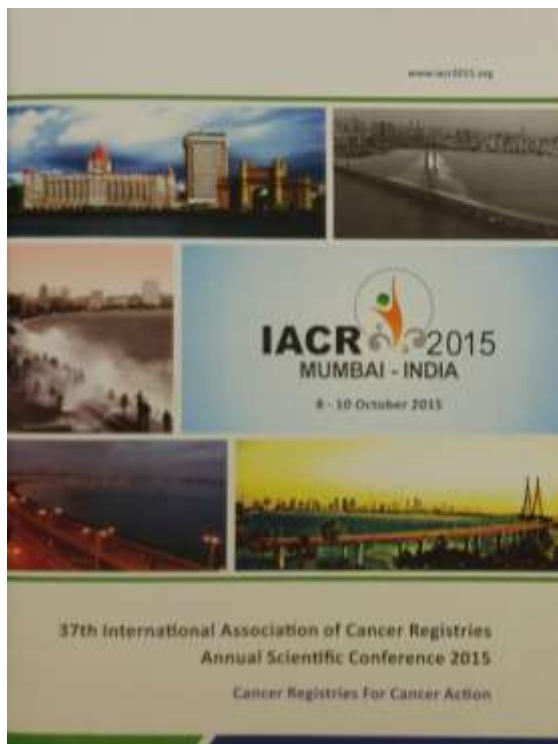
۱- بخشی از برنامه زمانبندی سخنرانی‌های علمی کارگاه

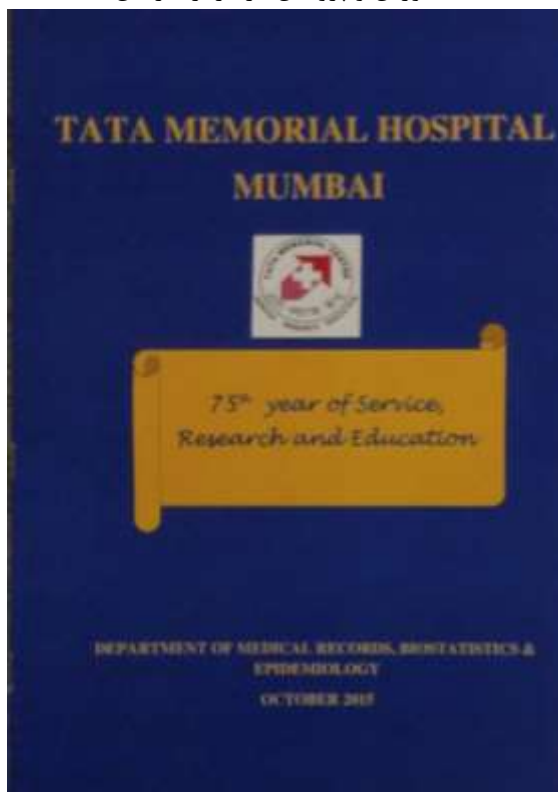
THURSDAY 8 OCTOBER 2015

08:30-08:45	WELCOME & OPENING ADDRESS: Roberto Zucetti (Fondazione Cancer Registry, Torino, Italy; IACR President) and Rajendra Bahve (Tata Memorial Centre, Mumbai, India)				Crystal Central
08:45-09:15	CIEMPRESEN LECTURE: Nadia Munoz (Former Unit Chief at IMC, Lyon, France) - Human Papillomavirus in the Etiology and Prevention of Cervical Cancer				Crystal Central
Moderators: Roberto Zucetti and Rajendra Bahve					
09:15-09:45	KEYNOTE 1: Rajendra Bahve (Tata Memorial Centre, Mumbai, India) - Cancer Control in India, Lessons For LMICs, and Screening and Tata Memorial's Role				Crystal Central
09:45-10:45	J.S. Thakur	School of Public Health, Post Graduate Institute of Medical Education and Research, Chandigarh, India	CHALLENGES AND OPPORTUNITIES IN SETTING UP URBAN POPULATION BASED CANCER REGISTRIES-AN EXPERIENCE FROM NORTH INDIA	Plenary	Crystal Central
	Henrik Møller	King's College London, UK	PATTERNS OF CANCER OCCURRENCE IN INDIA AND THE UK - ARE THE INCIDENCE RATES CONVERGING?	Plenary	Crystal Central
	Rajaraman Swaminathan	Cancer Institute (W.I.A), Chennai, India	CANCER REGISTRATION IN TAMILNADU INDIA, COVERING A POPULATION OF 73 MILLION SINCE 2012: CHALLENGES AND OPPORTUNITIES	Plenary	Crystal Central
	Nandikumar Panis	Rural Cancer Registry Bardsi, India	POPULATION BASED RURAL CANCER REGISTRY, BARDSI: ITS ROLE OF CANCER CONTROL + 25 YEARS EXPERIENCE OF CANCER REGISTRATION IN POPULATION BASED RURAL CANCER REGISTRY BARDSI	Plenary	Crystal Central

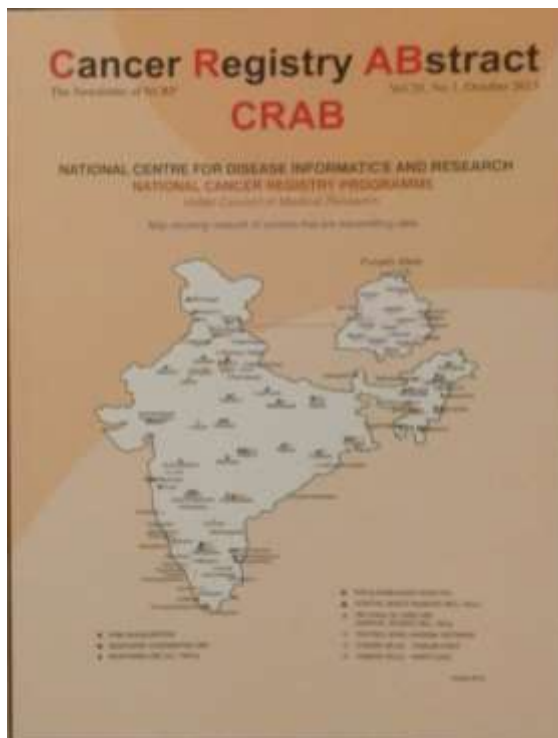
۲- جلد کتابچه خلاصه مقالات ارائه شده در کنفرانس

۳- کتابچه خلاصه ۷۵ سال سابقه خدمت، آموزش و پژوهش در مرکز سرطان تاتا

۴- خلاصه گزارش برنامه ملی ثبت سرطان در کشور هند

۵- گزارش ثبت سرطان بیمارستانی مرکز سرطان تاتا در سالهای ۲۰۰۶-۲۰۰۸

